

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jozefa Hargaša a sudkýň JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Jany Baricovej v právnej veci navrhovateľa: **Mgr. O.**, bytom J.B. proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad Trenčín**, so sídlom Námestie sv. Anny č. 7, Trenčín, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. j.: D/2005/00572-002 zo dňa 22. februára 2005, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13Sp 43/2007-15 zo dňa 27. novembra 2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13Sp 43/2007-15 zo dňa 27. novembra 2007 **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trenčíne potvrdil podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v záhlaví označené rozhodnutie odporcu, ktorým rozhodol, že podľa § 5 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona NR SR č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) navrhovateľ nespĺňa podmienky ustanovenia § 5 ods. 1 zákona na vrátenie vlastníctva alebo priznanie práva na náhradu k pozemkom nachádzajúcim sa v katastrálnom

území B. z dôvodu, že žiadosť bola podaná na príslušnom pozemkovom úrade až dňa 10. januára 2005, t. j. po termíne stanovenom v zákone. Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že navrhovateľ doručil Správe katastra B. dňa 3. januára 2005 písomné podanie, ktorým si podľa zákona uplatnil právo na navrátenie vlastníctva k pozemkom v katastrálnom území B.. Žiadosť navrhovateľa bola postúpená odporcovi Správou katastra B. dňa 10. januára 2005. Uplatnenie práva na navrátenie vlastníctva pozemkov je hmotnoprávnym úkonom a lehota uvedená v zákone je lehotou hmotnoprávnou. Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ si mal právo na navrátenie vlastníctva k pozemkom uplatniť a zároveň preukázať skutočnosti uvedené v § 3 zákona u odporcu najneskôr dňa 31. decembra 2004. Krajský súd uviedol, že nepostačuje, ak navrhovateľ v uvedenej lehote odovzdal žiadosť na poštovú prepravu, príp. žiadosť adresoval a aj podal na nepríslušnom správnom orgáne. V predmetnej veci navrhovateľ bol povinný preukázať, že uplatnil nárok na vrátenie vlastníctva pozemkov u príslušného správneho orgánu najneskôr dňa 31. decembra 2004, inak jeho právo zaniklo. Nakoľko v prejednávanom prípade navrhovateľ nepreukázal, že si reštitučný nárok uplatnil riadne a včas, krajský súd neprihliadol na dôvody ním uvedené v odvolaní a rozhodnutie odporcu ako vecne správne a zákonné potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote navrhovateľ odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu v spojení s rozhodnutím odporcu a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie. Navrhovateľ uviedol, že predmetná žiadosť bola včas zaslaná dňa 16. decembra 2004 cestou Obvodného pozemkového úradu v B. na príslušný orgán, ale namiesto toho bola táto žiadosť doručená Správe katastra B. až dňa 3. januára 2004. Podľa navrhovateľa orgánom príslušným na vybavenie bol Obvodný pozemkový úrad v B. a nie Obvodný pozemkový úrad v T., keďže obce B. a Š. patria do katastrálneho územia okresu B.. Navrhovateľ ďalej uviedol, že na základe fakultatívnej dikcie § 5 ods. 1 zákona predmetný nárok si oprávnená osoba môže, a teda smie, nie musí, uplatniť na obvodnom pozemkovom úrade, v obvode ktorého sa nehnuteľnosti nachádzali, čím sa vylučuje obligatórnosť normy, že si oprávnená osoba musela uplatniť svoj nárok na vecne a miestne príslušnom obvodnom pozemkovom úrade. Obvodný pozemkový úrad v B. je zodpovedný za škodu spôsobenú oprávnenej osobe tým, že ju riadne nepoučil, ktorému správnomu orgánu sa má vybavenie predmetná žiadosť adresovať. Rozhodnutie odporcu je v dôsledku vyššie uvedeného v rozpore s § 3 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva k pozemkom a so zákonom č. 503/2003 Z. z. a je absolútne neplatné.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na to, že v § 5 zákona je jednoznačne deklarovaný ako vecne príslušný správny orgán na konanie obvodný pozemkový úrad a miestne príslušný na konanie je obvodný pozemkový úrad, v ktorého obvode oprávnená osoba vlastnila pozemok. Nenastáva tu teda duplicita správnych orgánov na konanie, ako uvádza navrhovateľ vo svojom odvolaní. Ak navrhovateľ zaslal svoju žiadosť dňa 16. decembra 2004 na Obvodný pozemkový úrad v B., uplatňoval si reštitučný nárok na miestne nepríslušnom správnom orgáne na konanie. Tým sa sám navrhovateľ vystavil nebezpečenstvu, že po odstúpení jeho žiadosti z Obvodného pozemkového úradu v B. bude táto doručená vecne a miestne príslušnému správnomu orgánu po lehote. Na ďalšiu námietku navrhovateľa odporca vo vyjadrení uviedol, že zákonom č. 518/2003 Z. z. zanikli odbory pozemkové, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva bývalých okresných úradov a bola zriadená špecializovaná štátna správa na úseku pozemkových úprav a ochrany poľnohospodárskej pôdy – obvodné pozemkové úrady. Obvodný pozemkový úrad v B. nebol v zmysle zákona č. 518/2003 Z. z. zriadený. Zákon č. 518/2003 Z. z. určil pôsobnosť v okrese B. Obvodnému pozemkovému úradu v T.. Z uvedeného je zrejmé, že vecne a miestne príslušným správnym orgánom na reštitučné konanie v katastrálnych územiach B. a Š., ktoré patria do územného obvodu okresu B. je Obvodný pozemkový úrad v T..

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie mu predchádzajúce v medziach odvolania (§ 212 ods. 1 OSP s použitím § 246c vety prvej OSP), odvolanie prejednal na odvolacom pojednávaní (§ 250ja ods. 3 vety druhej OSP) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny.

Zo spisu správneho orgánu je nesporné, že navrhovateľ doručil Správe katastra B. dňa 3. januára 2005 písomné podanie, ktorým si podľa zákona uplatnil právo na navrátenie vlastníctva k pozemkom v katastrálnom území B.. Žiadosť navrhovateľa bola postúpená odporcovi Správou katastra B. dňa 10. januára 2005. Uplatnenie práva na navrátenie vlastníctva pozemkov je hmotnoprávnym úkonom a lehota uvedená v zákone je lehotou hmotnoprávnou. Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ si mal právo na navrátenie vlastníctva k pozemkom uplatniť a zároveň preukázať skutočnosti uvedené v § 3 zákona u odporcu najneskôr dňa 31. decembra 2004.

Správny orgán a aj prvostupňový súd považovali lehotu na uplatnenie nároku na navrátenie vlastníctva k pozemkom stanovenú v § 5 ods. 1 zákona za hmotnoprávnou a z toho dôvodu mali za to, že nárok nebol navrhovateľom uplatnený v prekluzívnej lehote do 31.12.2004 na príslušnom obvodnom

pozemkovom úrade, a preto zanikol. V dôsledku toho odporca rozhodol tak, že navrhovateľ nespĺňa podmienku ustanovenú v § 5 ods. 1 zákona.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z. z. právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu je z citovaného ustanovenia zrejmé, že uplatnenie reštitučného nároku je hmotnoprávnym úkonom a bolo vecou navrhovateľa, aby toto svoje právo riadne a včas uplatnil. Lehota na uplatnenie práva na navrátenie vlastníctva k pozemku je lehotou prekluzívnou – prepadnou a jej márnym uplynutím právo – nárok zaniká tak, ako je to uvedené v citovanom zákonom ustanovení. Nedodržanie takejto lehoty nemožno odpustiť, správny orgán aj súd na preklúziu musia prihliadať z úradnej povinnosti.

V zmysle ustanovenia § 5 zákona oprávnená osoba musí uplatniť nárok na obvodnom pozemkovom úrade, v obvode ktorého vlastnila pozemok. Navrhovateľ podanie, ktorým si uplatnil nárok na pozemok nesprávne adresoval katastrálnemu odboru Okresného úradu v B.. Príslušné krajské pozemkové a obvodné pozemkové úrady boli zriadené ustanovením § 5 ods. 1 zákona č. 518/2003 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2004 so sídlami a s územnou pôsobnosťou vymedzenou v prílohe č. 1 tohto zákona podľa prílohy tohto zákona pozemkový úrad pre obce B. a Š., ktoré patria do územného obvodu okresu B. je Obvodný pozemkový úrad v T.. Odvolací súd považuje záverom za potrebné uviesť, že reštitučný zákon podobne ako ktorýkoľvek iný zákon vychádza a rešpektuje tradičnú zásadu, že každý sa má zodpovedne starať o svoje práva.

Vychádzajúc z uvedenej skutočnosti dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné a námietky v ňom uvedené sú skutkovo i právne bezvýznamné pre rozhodnutie v preskúmvanej veci. Napadnutý rozsudok krajského súdu je vecne správny, a preto ho odvolací súd podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 OSP a s použitím § 246c vety prvej OSP tak, že ich náhradu účastníkom nepriznal, nakoľko navrhovateľ nemal v konaní úspech a úspešnému odporcovi žiadne trovy nevznikli.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 11. februára 2009

**JUDr. Jozef Hargaš, v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth